

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA VRTCE ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA SARS-CoV-2:

Priporočila za obdobje,
ko se v državi pojavljajo posamični primeri
in skupki primerov COVID-19

VSEBINA

UVOD	3
ZDRAVSTVENE OMEJITVE	5
Spremljanje zdravstvenega stanja.....	6
Osnovne informacije o COVID-19.....	6
ZMANJŠEVANJE ŠTEVILA STIKOV MED OSEBAMI.....	7
PRVI/PONOJNI PRIHOD V VRTEC.....	7
UKREPI	7
MOŽNOST IZVAJANJA UKREPOV V VRTCU	9
PRIPOROČILA ZA ZAPOSLENE.....	10
OSEBNA VAROVALNA OPREMA.....	10
PRIHOD V VRTEC in ODHOD IZ VRTCA.....	11
BIVANJE V IGRALNICI.....	11
IGRANJE NA PROSTEM	12
IGRALA.....	12
IGRE Z VODO.....	13
FIZIČNI STIKI.....	14
IGRAČE IN DUDE.....	14
KUHINJA IN PREHRANA.....	14
PREVIJANJE	15
SANITARIJE.....	16
ČIŠČENJE IN ZRAČENJE PROSTOROV.....	16
OBRAVNAVA PRIMERA S SUMOM NA COVID-19 V VRTCU	16
Priporočila vodstvom vrtcev za ravnanje v primeru suma oz. potrjenega primera COVID-19	17
IZOLACIJA ALI OSAMITEV.....	18
Omejitve v času izolacije	18
Trajanje izolacije.....	18
KARANTENA.....	19
Omejitve v času karantene.....	19
Karantena skupine otrok	20
SPREJEM ZDRAVIH OTROK V VRTEC.....	21
GRADIVA NA SPLETNI STRANI NIJZ.....	21
VIRI	22
PRILOGA 1: SKLEP RSK ZA PEDIATRIJO.....	24
PRILOGA 2: SKLEP RSK ZA MEDICINO DELA	25
PRILOGA 3: Izjava staršev	26

UVOD

Pojav novega koronavirusa pomeni dodatno tveganje v življenju in potrebo po spremembi obnašanja ter prilagoditvah. Tveganje za širjenje okužbe s SARS-CoV-2 je odvisno od epidemiološke situacije in izvajanja ukrepov. Kljub izvajanju vseh ukrepov se lahko še vedno pojavijo primeri COVID-19 in druge okužbe. Z odstopanjem od ukrepov se tveganje za prenos okužbe SARS-CoV-2 zvišuje.

V vrtcih priporočamo dosledno izvajanje ukrepov, s čimer se varuje zdravje zaposlenih in njihovih bližnjih in otrok, ki so vrtcu zaupane v varstvo in izobraževanje. Tako se bo lahko premostilo čas do takrat, ko bo na voljo cepivo oz. učinkovita zdravila. Gre za povsem nov virus in po svetu poteka veliko raziskav, s katerimi želijo raziskovalci ugotoviti, kako se virus širi, potek bolezni COVID-19 glede na starost in zdravstveno stanje bolnikov, dolgotrajne posledice po preboleli bolezni COVID-19... Nekatere tuje raziskave kažejo na to, da ni prišlo do velikega širjenja bolezni med otroki, kar delno lahko pripišemo tudi dobremu izvajanju higienskih ukrepov.

Za epidemiološko situacijo v Sloveniji je posebej pomembno, da so v bližnjih državah razmere slabše in obstaja realna nevarnost novih vnosov okužbe v Slovenijo. Ti se lahko pokažejo kot ugotovljeni posamezni primeri COVID-19, lokalni izbruhi ali možen drugi val epidemije v večjih razsežnostih. Zaradi vsega tega sta nujna previdnost in doslednost pri izvajanju priporočil.

Osnovno vodilo ostaja, da pridejo v vrtec samo zdravi otroci oz. zaposleni. Pomembno je, da so starši in zaposleni seznanjeni s simptomi in znaki bolezni COVID-19 in ob pojavu simptomov in znakov pravilno ukrepajo.

V vrtcih je zaradi manjših sposobnosti majhnih otrok za razumevanje situacije in ustrezno obnašanje izvajanje nekaterih ukrepov oteženo ali onemogočeno. Ukrepe naj se izvaja v obsegu, kolikor je to možno in izvedljivo zaradi narave dela in sposobnosti dojemanja otrok. **Manjša kot je skupina otrok v vrtcu, manjše kot je število oseb na površino igralnice, večja kot je razdalja med otroki, manjša je možnost prenosa virusa.**

Higiena kihanja in kašlja ter vzdrževanje primerne razdalje sta ključnega pomena za omejevanje širjenja virusa in drugih mikroorganizmov s kapljicami, medtem ko je higiena rok in zlasti izogibanje dotikanju obraza z nečistimi rokami pomembna za preprečevanje posrednega stika z mikroorganizmi. Povečana fizična razdalja med ljudmi zmanjšuje možnost okužbe, še preden se pri okuženem pojavijo znaki in simptomi bolezni.

Z organizacijskimi ukrepi dosegamo manjše število stikov med otroki in med zaposlenimi. Tako je pomembno izvajati priporočene ukrepe glede prihoda v vrtec, vstopanja v vrtec

in gibanja po vrtcu, ureditve igralnic z razporeditvijo ležalnikov na razdalji, da je skupina otrok skupaj cel dan in ni mešanja otrok zjutraj in popoldan, da se vzgojne skupine ne srečujejo oz. mešajo na hodnikih, na igriščih, s čimer dosegamo manjše število stikov.

Kljub izvajanju vseh ukrepov se lahko še vedno pojavijo primeri COVID-19 in druge okužbe. Še posebej so po dosedanjem spoznanjih ogroženi starejši in osebe z nekaterimi boleznimi.

Potrebno se je zavedati, da manj izvajanja ukrepov pomeni manjšo varnost.

Pri izvajanju predšolske vzgoje v vrtcih se torej odločamo za številne koristi, ki jih prinašajo vrtci otrokom in zaposlenim staršem, odločamo pa se tudi za večje tveganje za prenos bolezni. Da bi kar najbolj zmanjšali to tveganje, svetujemo nabor ukrepov, za katere so se v času nevarnosti širjenja okužbe s SARS-CoV-2 odločile tudi druge države.

Priporočila se bodo spreminjala skladno z epidemiološko sliko in novimi spoznanji o širjenju okužbe s SARS-CoV-2 in o bolezni COVID-19.

ZDRAVSTVENE OMEJITVE

Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za pediatrijo je posodobil zdravstvene omejitve za otroke za vrnitev v vrtec ob ponovnem odprtju (Priloga 1). V sklepu RSK za pediatrijo je navedeno naj imajo kronično bolni otroci s potencialno večjim tveganjem za težji potek COVID-19 opravljeno pred vstopom v vrtec individualno oceno tveganja. Oceno opravi izbrani pediater po posvetu z lečečim subspecialistom in družino.

RSK svetuje, da sorojenci in starši tistih otrok z večjim tveganjem, vključno z otroki, ki bodo prejeli potrdilo, lahko gredo v vrtec/šolo oz. službo, vendar morajo biti posebej pozorni na simptome in strogo upoštevati vsa navodila za preprečevanje okužbe. Iz tega sledi:

- Otroci z zdravstvenimi omejitvami naj imajo opravljeno individualno oceno tveganja. Oceno opravi izbrani pediater ali lečeči subspecialist po posvetu z družino. Ocena temelji na trenutnem stanju aktivnosti bolezni, terapiji, dodatnih dejavnikih tveganja in lokalni epidemiološki situaciji. Če lečeči specialist oceni, da ne obstaja dodatno tveganje za COVID-19, gre otrok lahko v vrtec.
- Sorojenci otroka z zdravstvenimi omejitvami lahko gredo v vrtec/šolo, vendar morajo biti posebej pozorni na simptome in strogo upoštevati vsa navodila za preprečevanje okužbe.
- Starši otroka z zdravstvenimi omejitvami, lahko gredo v službo, vendar morajo biti posebej pozorni na simptome in strogo upoštevati vsa navodila za preprečevanje okužbe.

Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za medicino dela, prometa in športa je opredelil zdravstvene omejitve za zaposlene v vrtcu za vrnitev na delovno mesto ob ponovnem odprtju (Priloga 2). V primeru, da je v družini, v istem gospodinjstvu drug otrok, mladostnik ali odrasla oseba, ki ima zdravstvene omejitve, odsvetujemo vrnitev v vrtec. O umiku z delovnega mesta zaradi zdravstvenih razlogov odloča zdravnik - specialist medicine dela, prometa in športa, ki presoja celotno situacijo individualno in mu predlagane zdravstvene omejitve predstavljajo le del ocene.

V vrtec naj prihajajo le zdravi otroci in osebje. Starši morajo biti hkrati seznanjeni, da obstaja tveganje za prenos okužbe z virusom SARS-CoV-2. Temu ustrezno naj skušajo zaščititi svoje morebitne starejše ali imunsko oslabele sorodnike oziroma osebe, ki so jim blizu – kontakt z njimi naj bo le na zadostni razdalji ali z uporabo maske.

Spremljanje zdravstvenega stanja

Vrtec naj obiskujejo le zdravi otroci in vzgojitelji (brez znakov akutne okužbe dihal). V poletnem času po odsotnosti zaradi počitnic ali bolezni naj otroci prinesejo podpisano izjavo staršev (Priloga 3).

Osnovne informacije o COVID-19

Okužba z virusom SARS-CoV-2 lahko povzroči koronavirusno bolezen 2019 oz. COVID-19. Inkubacijska doba (čas med okužbo in pojavom bolezni) je lahko do 14 dni, povprečno približno 6 dni. Bolezen se najpogosteje kaže z znaki/simptomi okužbe dihal, to je s slabim počutjem, utrujenostjo, nahodom, vročino, kašljem in pri težjih oblikah z občutkom pomanjkanja zraka. Pri približno 80% okuženih bolezen poteka v lažji obliki. Pri otrocih je potek bolezni praviloma lažji, tveganje za težek potek in zaplete pa se poveča pri starejših (zlasti starejših od 60 let) in osebah s pridruženimi boleznimi, kot so srčno-žilne bolezni, bolezni pljuč, jeter, ledvic, sladkorna bolezen, imunske pomanjkljivosti ipd. Za težji potek bolezni je značilna pljučnica. Za potrditev ali izključitev okužbe s SARS-CoV-2 je potrebno mikrobiološko testiranje. Okužba s SARS-CoV-2 se med ljudmi prenaša kapljično, z izločki dihal. Za prenos je potreben tesnejši stik z bolnikom (razdalja do bolnika manj kot 1,5 m). Okužba je možna tudi ob stiku s površinami, onesnaženimi z izločki dihal. Za preprečevanje okužbe je tako najpomembnejša dosledna higiena rok in kašlja. Podrobna navodila za preprečevanje okužbe in več informacij na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>

Če otrok zbolí z zgoraj navedenimi znaki/simptomi ali bo potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki z otrokom biva v istem gospodinjstvu (najpogosteje družinski član), naj ostane doma in omeji stike z drugimi ljudmi. Če je otrok bolan, za nadaljnja navodila pokličite otrokovega izbranega ali dežurnega zdravnika. V primeru potrjene okužbe v družini ali drugega tesnega stika z okuženo osebo boste nadaljnja navodila prejeli od epidemiološke službe.

Tudi zaposleni v vrtcu naj spremlja svoje zdravstveno stanje in v primeru, da zbolí z zgoraj navedenimi znaki/simptomi ali če bo potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki biva v istem gospodinjstvu, naj ostane doma in omeji stike z drugimi ljudmi. Za nadaljnja navodila naj kontaktira izbranega osebnega ali dežurnega zdravnika. V primeru potrjene okužbe v družini ali drugega tesnega stika z okuženo osebo bo zaposleni nadaljnja navodila prejel od epidemiološke službe.

Zaposleni naj bodo 14 dni po vrnitvi z dopusta še posebej pozorni na svoje zdravstveno stanje in naj dosledno izvajajo priporočene higienske ukrepe.

ZMANJŠEVANJE ŠTEVILA STIKOV MED OSEBAMI

Preprečevanje širjenja okužbe dosegamo z zmanjševanjem števila stikov med osebami in z doslednim izvajanjem higienskih ukrepov. K temu pripomore manjše število oseb v skupini. Manjša kot je skupina otrok, manjše kot je število oseb na površino igralnice, večja kot je razdalja med otroki, manjša je možnost prenosa virusa.

Priporočamo, da se v vrtcu oblikujejo manjše vzgojne skupine. V kolikor je organizacijsko možno, bi za prvo starostno skupino priporočali do 8 otrok in za drugo starostno skupino do 10 otrok. **V kolikor so v eni igralnici vsi otroci iz vzgojne skupine, se je treba zavedati in sprejeti, da je tveganje širjenja okužbe večje.**

Združevanje skupin v primeru izjemnih okoliščin zaradi odsotnosti kadra

Po navedbah vrtcev je v poletnem času zaradi odsotnosti kadra združevanje otrok neizogibno. V poletnem času je zaradi odsotnosti kadra izjemoma dopustno združevati otroke iz različnih matičnih skupin. Otroci naj bodo čez dan ves čas v okviru novonastale skupine. V tem primeru morajo biti za primer epidemiološke preiskave na voljo natančni podatki, kateri otroci so bili na določen dan skupaj v skupini.

PRVI/PONOVI PRIHOD V VRTEC

Starši morajo vodstvu vrtca pred ponovnim prihodom otroka v vrtec sporočiti, da bodo otroka ponovno pripeljali v vrtec. Ob prihodu otroka prinesejo podpisano izjavo (Priloga 3). Starši naj spremljajo zdravstveno stanje otroka in v primeru, da zboli, obvestijo vrtec in otroka ne pripeljejo v vrtec.

Uvajanje otrok v vrtec

Ob uvajanju otrok v vrtec so starši lahko prisotni. Starši naj dosledno izvajajo vse higienske ukrepe in v igralnicah uporabljajo zaščitno masko. Starši naj kolikor se le da ostajajo na enem mestu in nimajo stikov z drugimi otroki.

UKREPI

Ker se zavedamo, da zaradi razvojnih zakonitosti in specifik del z otroki vzgojitelji in otroci ne morejo izvajati vseh možnih ukrepov, smo jih po vzgledu drugih držav skušali prilagoditi ali dodati druge ukrepe oziroma prilagoditve, ki preprečujejo okužbo in so izvedljivi v vrtcu.

Za zaščito tako osebja kot otrok pred okužbo s SARS-CoV-2 je potrebno izvajanje **splošnih higienskih in ostalih ukrepov**:

- Redno in temeljito umivanje rok z milom in vodo.

V primeru, da voda in milo nista dostopna, si roke razkužimo z namenskim razkužilom za roke. Vsebnost alkohola v razkužilu za roke naj bo 60 do 80 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.

Umivanje ali razkuževanje rok je potrebno pred jedjo, po jedi, po prihodu iz stranišča, ali pred in po menjavi plenice, po prihodu iz sprehoda oz. igranja zunaj, po vsakem prijemanju kljuk, npr. vstopanje v igralnice, po dotikanju ograje ali po dotikanju drugih površin...

- Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami.
- Upoštevajmo zadostno medosebno razdaljo, vsaj 1,5 oz. 2 metra.
- Upoštevanje pravilne higiene kašlja (preden zakašljamo/kihnejo, si pokrijemo usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihnejo v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke ter si nato umijemo roke z milom in vodo.
- Zaprte prostore pred prihodom otrok in po njihovem odhodu ter večkrat dnevno temeljito prezračimo (na stežaj odprta okna).
- V vrtec naj vstopajo samo otroci in zaposleni, starši, ki naj upoštevajo vse potrebne ukrepe, ostali le po potrebi po predhodni najavi in naj upoštevajo vse potrebne ukrepe (nošenje obrazne maske, higiena rok, kašlja...).
- Morebitne govorilne ure in pridobivanje informacij naj starši opravijo po telefonu ali preko računalniške povezave.
- Tudi pri vseh sestankih prednostno svetujemo organizacijo video sestankov.
- Če je mogoče, ne uporabljamo javnega prevoza.
- Uporaba mask v zaprtih prostorih v skladu s priporočili.

Navodila za pravilno namestitvev in odstranitvev maske so dosegljiva na povezavi: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf.

Navodila za preprečevanje okužbe so dosegljiva na spletni strani: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>

MOŽNOST IZVAJANJA UKREPOV V VRTCU

Za preprečevanje okužbe so na voljo številni ukrepi. Temeljijo na spoznanjih o novem povzročitelju in bolezni, ki pa se spreminjajo. Zaenkrat je na podlagi dosedanjega strokovnih spoznanj priporočljivo izvajanje zgoraj naštetih ukrepov. **Potrebno se je zavedati, da manj izvajanja ukrepov pomeni manjšo varnost.**

Tabela: Ukrepi in možnost izvajanja ukrepov v vrtcu

UKREP	Zaposleni - vzgojitelji/ce	Zaposleni - drugi	Otroci	Dodatni ukrep
V vrtec prihajajo le zdrave osebe	+	+	+	
Umivanje rok	+	+	+	Vzgojiteljica pomaga ali usmerja otroke
Razkuževanje rok	+	+	-	
Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami	+	+	-	Uporaba zunanjih igral z omejitvijo, otroci si ne delijo igrač, uporaba igrač izključno v vzgojni skupini, ne igrajo se z igračami, ki se jih ne da čistiti, osebje ne nosi nakita
Pravilna higiena kašlja in kihanja	+	+	+/-	
Upoštevanje zadostne medosebne razdalje, vsaj 1,5 do 2 metra (večja razdalja, pomeni večjo varnost).	-	+	-	Manjše stalne vzgojne skupine otrok in vzgojiteljice, odrasli se izogibajo dotikanju npr. ob pozdravu, načrtovanje prihoda in odhoda otrok, da zmanjšamo gnečo, čim več bivanja zunaj
Zaprte prostore večkrat dnevno temeljito prezračimo.	+	+	+	
Prostore je potrebno redno čistiti in razkuževati	+	+	+	
Uporaba maske	+/-	+	-	Manjše stalne vzgojne skupine otrok in vzgojiteljice, ostali nosijo maske, bližini se izogibajo tudi preko stikov preko računalnika ...*

*Ostali dodatni ukrepi so naštetih spodaj

PRIPOROČILA ZA ZAPOSLENE

Vzdržujte potrebno razdaljo (1,5 - 2 metra) do kolegov in otrok iz drugih vzgojnih skupin, s katerimi ne sodelujete; tudi v prostorih za zaposlene.

Izvajajte vse potrebne higienske ukrepe. V ta namen je potrebno namestiti razkužila na več mestih v vrtcu, vendar tako, da ne bodo dostopna otrokom.

Omejite fizične sestanke in odmore, kjer se zbere več ljudi. Če je mogoče, uporabite videokonference namesto fizičnih srečanj s kolegi.

Izogibajte se pozdravov z dotikanjem.

Pri delu po možnosti ne nosite nakita na rokah.

Morebitne skupne tablične računalnike, računalnike / tipkovnice morate po uporabi za vsakim uporabnikom razkužiti.

Bodite posebno pozorni na higieno v kuhinji.

Ne uporabljajte javnega prevoza na delovno mesto in z njega, če je možno.

Če zaposleni delajo v več vrtcih, morajo poznati in izvajati specifične lokalne postopke za preprečevanje širjenja okužbe v vsakem vrtcu. Prizadevati si morajo, da je delo tako organizirano, da ne delajo v različnih vrtcih na isti dan.

Posebne službe (npr. logoped in druge) se morajo držati osnovnih rutin preprečevanja prenosa okužb v skladu s trenutnimi priporočili, drugače opravljajo svoje delo kot običajno. Če je mogoče, uporabite videokonferenco.

OSEBNA VAROVALNA OPREMA

Zaposlenim priporočamo uporabo maske zlasti ob srečevanju z drugimi sodelavci in starši otrok.

Uporaba rokavic za enkratno uporabo je potrebna pri menjavi pleničk.

Pri čiščenju in razkuževanju je potrebna uporaba zaščitnih rokavic za večkratno uporabo.

Uporablja se običajno pralno delovno oblačilo za osebje v vrtcu.

Navodila za pravilno namestitvev in odstranitvev maske so dosegljiva na povezavi: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf.

Splošno o uporabi mask je dosegljivo na povezavi:
<https://www.nijz.si/sl/splosna-uporaba-zascitnih-mask>

Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih. Spletna stran medicine dela, dostopno na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>

PRIHOD V VRTEC in ODHOD IZ VRTCA

Potrebno je časovno in prostorsko načrtovanje prisotnosti in dejavnosti otrok v vrtcu in časa prevzema ter odhoda otrok iz vrtca, da se izognete zastoju v garderobi.

Možno je otroke sprejemati zunaj. V tem primeru je potrebno organizirati zbiranje tako, da se skupine otrok med seboj ne mešajo in so primerno oddaljene. Podrobno naj opredeli vrtec v hišnem redu.

Starši naj vzdržujejo potrebno razdaljo (1,5 - 2m) do vzgojiteljice, drugih otrok in staršev, če prihajajo hkrati.

V vrtec naj ne vstopajo, če ni nujno potrebno, če je nujno, pa z masko in si ob vstopu razkužijo roke. Otrok si po preobujanju in oblačenju umije roke.

Večjim otrokom lahko na tla narišete oznake za potrebno medosebno razdaljo. Večji otroci prihajajo v vrtec tako, da se v garderobi sami preobujejo, slečejo vrhnje oblačilo in si umijejo roke z milom in vodo.

Priporočamo, da si predšolski otroci ne razkužujejo rok, ampak jih umivajo z vodo in milom. Rezervna oblačila naj otrok prinese s seboj kot običajno. S seboj naj ima tudi plastično vrečko, v katero lahko damo umazana in morda mokra oblačila za pranje doma.

Svetujemo naj otroka pripelje v vrtec in iz vrtca odrasla oseba iz istega gospodinjstva razen izjemoma, če so odrasli v karanteni.

Uporabo javnega prevoza do vrtca in z njega odsvetujemo.

BIVANJE V IGRALNICI

Za otroke v vrtcu, kjer je težko doseči vzdrževanje primerne razdalje za preprečevanje prenosa okužbe, je pomemben ukrep za zmanjševanje tveganja oblikovanje manjših stalnih vzgojnih skupin istih otrok in zaposlenih. V počitniškem času naj bodo skupine glede na možnosti kolikor je le mogoče stalne. Te skupine naj se ne mešajo z drugimi in otrok naj bo cel dan v tej skupini. Zagotovljeno naj bo, da je možno slediti, kateri otroci so bili

skupaj na posamezni dan. Na ta način dosežemo zmanjševanje pogostosti tesnih stikov. V okviru skupine lahko otroci in zaposleni komunicirajo tako kot doma. Poskrbljeno je za otrokove potrebe, hkrati pa je manjša možnost širjenja okužbe.

Vzgojne skupine naj se nahajajo v ločenih prostorih. Vzgojna skupina in vzgojiteljica naj bo kar se da stalna. Vzgojna skupina naj nima stikov z drugimi vzgojnimi skupinami: z otroki, starši ali vzgojitelji iz drugih vzgojnih skupin in drugim osebjem. Skupine naj bodo skupaj cel dan, odsvetujemo združevanje skupin zjutraj in popoldan. Izogibati se je treba vstopanju drugih oseb (npr. zaradi čiščenja, popraviljanja in dostave hrane v prostor), dokler so otroci v prostoru. Prehod skozi skupne prostore naj bo le, če je nujno. V tem primeru naj otroci in vzgojiteljica iz ene vzgojne skupine hodijo skupaj, medtem drugi počakajo v sobi; otroke spodbujajte, naj se v takšnih prehodih ne dotikajo površin ali predmetov.

Otroški ležalniki naj bodo razporejeni na največji možni razdalji. Priporočamo razdaljo 1,5 – 2m (razdalja od ust do ust). Vsak otrok naj uporablja vedno isti ležalnik.

Igralnica naj bo z vrati ločena od prostorov, v katerih so druge skupine.

Izogibajte se zastojem na poti v in iz vrtca in v in iz stranišča.

IGRANJE NA PROSTEM

Da bi se izognili tesnemu stiku med skupinami, je treba, če je mogoče, izbirati večje prostore in načrtovati čim več dejavnosti na prostem. Idealno je, če ima igralnica izhod na prosto. Tudi na sprehodu naj bodo skupaj otroci iz ene vzgojne skupine.

Skupine naj bodo zunaj ob različnih urah, da se omeji število otrok, ki so hkrati zunaj in se jim omogoči več gibanja. Če se le da, podaljšajte čas, ki ga otroci preživljajo zunaj. Pri tem priporočamo izbiro ur, ko moč sonca ni največja. Svetujemo tudi, da poskrbite za ustrezno zaščito pred soncem.

Svetujemo, da igrišče razdelite na cone, ob tem ne smemo pozabiti na običajne ukrepe glede varnosti otrok.

IGRALA

Priporočamo, da se otroška igrala na vrtčevskih igriščih uporablja le, če gre za igrala, ki so namenjena zgolj uporabi vrtca in do njih ne dostopajo zunanji uporabniki ter je zagotovljeno razkuževanje med uporabo različnih skupin otrok. Predlagamo, da se pripravi razpored uporabe igral, tako da posamezna vzgojna skupina na določen dan

uporablja eno ali več igral, na koncu dne se jih razkuži in naslednji dan lahko uporablja ta igrala druga skupina.

Izjemo med igrali predstavljajo peskovniki. Mivke v njih se ne da razkuževati na način kot površine ostalih igral, prav tako do sedaj še ni objavljen oziroma znan čas preživetja virusa SARS COV-2 v mivki. Zato smo uporabo peskovnikov odsvetovali.

Igre v peskovniku pa so med otroci v poletnem času zelo priljubljene. Glede uporabe peskovnika v smislu preprečevanja širjenja okužbe s SARS COV-2 ne bi bilo težav, če bi imela v vrtcu vsaka posamezna zaključena skupina svoj peskovnik.

Kadar pa en peskovnik (seveda ne hkrati ampak skupine po razporedu zaporedoma) uporabljajo otroci različnih skupin, zaradi prej navedenih dejstev glede obstojnosti novega koronavirusa v mivki, določenega tveganje za prenos okužbe ne moremo izključiti.

Zato priporočamo, da se tudi za peskovnike v vrtcu pripravi razpored uporabe po skupinah. Na koncu igre naj se peskovnik po možnosti prelopata in pusti odkrit do zaprtja vrtca, da se, če je pesek moker, posuši. V kolikor ostaja peskovnik odkrit tudi čez noč, je potrebno pred njegovo ponovno uporabo z vizualnim pregledom preveriti, ali so v peskovnik po zadnji uporabi zašli tujki in jih, če so prisotni, tudi odstraniti in po potrebi še drugače ukrepati.

Svetujemo še, da peskovnik ki ga uporablja več skupin, uporabljajo zgolj otroci drugega starostnega obdobja (4-6let), ki že lahko skrbijo za vzdrževanje osebne higiene. Priporočljivo je, da strokovni delavec ves čas spremlja njihovo igro, jih opozarja, da ne bi med igro dajali peska, predmetov ali rok v usta oziroma se dotikali obraza in oči ter, da poskrbi, da si po igri v peskovniku vsi otroci temeljito umijejo roke.

Svetujemo da zaposleni v vrtcu vsako jutro pregledajo igrišče, pregledajo peskovnike in preverijo morebitne poškodbe na igralih in jih po potrebi izloči iz uporabe.

IGRE Z VODO

V zvezi z izvajanjem vodnih aktivnosti v vrtcu oz. iger z žogo (škropljenje, polivanje z vodo iz kanglic, pretakanje vode, čofotanje v majhnih napihljivih bazenčkih ...), kar je poleti zelo aktualno, velja enako kot za ostale igre – priporočamo, da se skupaj igrajo otroci iz matične skupine. Za sedaj ni dokazov, da bi se virus SARS-CoV-2 prenašal preko pitne vode. Poleg tega, da se skupaj igrajo otroci iz matične skupine, pri organizaciji aktivnosti v oz. z vodo vrtcem svetujemo da uporabljate vodo iz vodovoda s poznano ustrežno kakovostjo in da uporabite čiste igrače oz. igrala (kanglice, vedra, napihljive bazenčke), ki jih po zaključku igre temeljito očistite in posušite.

Seveda je ob tem potrebno upoštevati tudi vsa ostala splošna priporočila za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 (skrb za umivanje rok, nedotikanje obraza med aktivnostmi itd....) ter poskrbeti tudi za varnost otrok - tako glede zaščite pred škodljivim delovanjem sončnega UV sevanja kot zaradi nevarnosti utopitve.

FIZIČNI STIKI

Potrebe po bližini in varnosti pri otrocih ne smemo prezreti. Zaposleni naj si npr. pred in po tolaženju ali crkljanju otrok umijejo roke.

IGRAČE IN DUDE

Otroci naj načeloma ne prinašajo igrač in knjig od doma. Igrače (»ninice«, dude) in podobno je treba shraniti za posameznega otroka, za čas med spanjem.

Skupnih igrač ne smete deliti med vzgojnimi skupinami, dokler igrač ne očistite. Uporabljajo naj samo pralne igrače, in ne igrač, ki jih ne moremo oprati oz. očistiti.

Igrače peremo v skladu z navodili proizvajalca, če je mogoče, pri najvišji temperaturi in potrebno jih je dobro posušiti.

V smislu preprečevanja okužbe s SARS CoV-2 svetujemo naj otroci ne uporabljajo plišastih igrač.

Pri načrtovanju didaktične opreme je treba dati prednost gladki opremi oz. trdim površinam, ki jih je enostavno oprati z detergentom in vodo. Odsvetujemo uporabo materialov, kot so kinetični pesek, glina, koruza, riž itd. in vse igrače, ki jih ni mogoče oprati z detergentom ter posušiti. Igrače se perejo najmanj enkrat na dan, če je izvedljivo pa dvakrat na dan. Še posebej je to pomembno za starostne skupine otrok, ki dajejo predmete v usta.

KUHINJA IN PREHRANA

Delo v kuhinji

- osebje naj bo seznanjeno s posebnim delovnim režimom, planom čiščenja za površine in prostore v obdobju preprečevanja okužbe s SARS CoV-2;
- ravnanje z živili mora potekati skladno z sistemom HACCP; jedilniki so lahko enostavnejši;
- malice naj bodo pripravljene enoporcijsko, tako da v igralnicah razen razdelitve ni potrebnih dodatnih dejavnosti (npr. mazanja namaza na kruh);
- priporočamo nošenje maske;

- delovna oblačila je potrebno zamenjati vsak dan, prati pri temperaturi vsaj 60°C; redno umivanje rok;
- redno čiščenje površin in pultov;
- ohranjanje medosebne razdalje vsaj 1,5 -2 metra.

Preden jed/živilo zapusti kuhinjo, ga kuharsko osebje pred morebitno kontaminacijo zaščiti s folijo/pokrovom/pokrovko. Obroki naj bodo dostavljeni v igralnico tako, da je čim manj stika z osebjem izven skupine: oseba, ki prinese hrano, pusti hrano na vozičku, lahko pred vhodom v igralnico, vzgojiteljica razkuži ročaj vozička, ga pripelje v igralnico in hrano razdeli.

Otroci naj dobijo hrano pripravljeno tako, da jim je potrebno čim manj pomagati. Otrokom naj se onemogoči, da sami posegajo po živilih (npr. po sadju iz iste posode). Pred hranjenjem in po njem naj si osebje in otroci umijejo roke. Vzgojiteljica si mora, preden pomaga drugemu otroku pri hranjenju, umiti ali razkužiti roke. Ker ne more vzdrževati medosebne razdalje, naj se po možnosti izogiba položaju, kjer sta oba obraza v isti višini.

Časovni režim in organizacija vseh ponujenih obrokov naj se prilagodi vzgojno-izobraževalnemu procesu ter izvajanju higienskega režima.

Po vsakem zaključenem delavniku osebje v kuhinji poskrbi, da se vse delovne površine, pribor in orodje razkuži. V primeru razdelilne kuhinje na podružnicah je potrebno dnevno razkuževanje transportnih posod, sicer enaki pogoji kot zgoraj.

Osebje v kuhinji naj se, če je to le mogoče, razdeli v dve skupini - izmeni, ki naj se med seboj ne križata.

Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih. Spletna stran medicine dela, dostopna na naslednji povezavi:

<https://www.anticovid.zmdps.si/>

PREVIJANJE

Poteka, kakor običajno: v treh fazah postopka menjave plenice: priprava, menjava in čiščenje. Menjava plenice poteka z rokavicami za enkratno uporabo. Pomembno je tudi upoštevati, da si mora oseba, ki menja plenico, roke umiti oziroma razkužiti trikrat: preden začne, po menjavi plenice in po čiščenju in dezinfekciji previjalne mize.

Pogosto so potrebna rezervna oblačila za otroka. Umazana oblačila odložimo v plastično vrečo, ki jo tesno zavežemo in namestimo nekam, kjer se je otroci ne morejo dotikati, ter jo izročimo staršem.

Svetujemo čiščenje in razkuževanje vseh površin, ki so bile stiku z izločki otroka. Takrat osebe nosi rokavice za enkratno uporabo. Po odstranjenju rokavic si razkužimo roke.

SANITARIJE

Odrasli naj poskrbijo, da ne bo prišlo do mešanja otok iz različnih skupin v toaletnih prostorih. Vsi sanitarni prostori morajo biti povsod opremljeni z dovolj mila in papirnatih brisač.

ČIŠČENJE IN ZRAČENJE PROSTOROV

Pred odpiranjem vrtca je potrebno prostore temeljito prezračiti. Zračenje naj poteka najmanj pol ure pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, če vremenske razmere dopuščajo, naj bodo okna ves čas odprta.

Večkrat dnevno očistite in razkužite površine, ki se jih otroci pogosto dotikajo (npr. mize, stoli s trdimi nasloni, kljuke, ročaji, stranišča, umivalniki), priporočamo vsaj dvakrat.

Na spletnih straneh je na voljo gradivo: Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19 <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>

Priporočila za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času epidemije COVID-19

<https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>

OBRAVNAVA PRIMERA S SUMOM NA COVID-19 V VRTCU

Če zboli **otrok** z vročino in drugimi znaki akutne okužbe dihal, se v skladu s postopkovnikom vrtca obvesti starše. Otrok počaka starše v izolaciji.

Priporoča se, da v času, ko čaka starše, nosi masko, če je le to možno. Uporablja naj samo določene sanitarije in umivalnik, ki naj jih, v kolikor je to mogoče, v tem času ne uporablja nihče drug. Osebe, ki je v stiku z obolelim otrokom, naj nosi masko in upošteva navodila o medosebni razdalji in higieni rok.

Starši otroka se posvetujejo z izbranim osebnim zdravnikom otroka. V primeru, da zdravnik napoti otroka na testiranje in če je izvid testa negativen, dobi otrok navodila za zdravljenje od izbranega zdravnika in preiskava na COVID-19 je zaključena.

Če je pri otroku potrjena okužba COVID-19, NIJZ prejme prijavo obolenja iz laboratorija oziroma ga o tem obvesti izbrani zdravnik otroka. V primeru pozitivnega izvida NIJZ začne voditi epidemiološko preiskavo. V epidemiološki preiskavi sodelujejo NIJZ, vodstvo vrtca, zdravstvena inšpekcija in drugi. Z epidemiološko preiskavo se išče izvor okužbe in identificira kontakte, ki so bili v stiku z obolelim otrokom v času kužnosti doma, v vrtcu itd. O epidemioloških ukrepih v vrtcu se vodstvo vrtca posvetuje z epidemiologom območne enote NIJZ.

(V kolikor se zgodi, da ima vodstvo vrtca prej informacijo o primeru COVID-19 v vrtcu, se o tem posvetuje z epidemiologom območne enote NIJZ).

Če zboli **osebje vrtca** z vročino in znaki akutne okužbe dihal, se umakne iz delovnega mesta in pokliče izbranega zdravnika. V primeru, da je oseba COVID-19 pozitivna, izbrani zdravnik oziroma laboratorij o tem obvesti NIJZ, ki začne z epidemiološko preiskavo.

Prostore vrtca, kjer se je gibal oboleli otrok in/ali osebje s COVID-19, se prezraži, temeljito očisti, ter razkuži predvsem površine, ki se jih je otrok ali zaposleni dotikal (pipe, vrvica v WC, kljuke vrat ...).

Priporočila vodstvom vrtcev za ravnanje v primeru suma oz. potrjenega primera COVID-19:

Ravnatelj o potrjenem primeru COVID-19 obvesti epidemiološka služba. Ravnatelj ukrepa v skladu z navodili območnega epidemiologa. Ravnatelj obvesti MIZŠ.

V primeru, če ravnatelj o sumu ali o potrjenem primeru COVID-19 pri otroku ali v družini/gospodinjstvu učenca obvestijo starši, se ravnatelj o nadaljnjih ukrepih posvetuje z območnim epidemiologom. V primeru potrjene bolezni COVID-19 pri učencu, ravnatelj obvesti MIZŠ.

V primeru, če ravnatelj opozori zaposleni, da obstaja sum ali je test potrdil COVID-19 pri zaposlenem oz. pri članu njegove družine/gospodinjstva, se ravnatelj o nadaljnjih ukrepih posvetuje z območnim epidemiologom. V primeru potrjene bolezni COVID-19 pri zaposlenem, ravnatelj obvesti MIZŠ.

Poudarjamo, da obveščanje v zdravstveni službi poteka tako, da zdravnik ali laboratorij, ki je pri pacientu potrdil okužbo s COVID-19 obvesti območnega epidemiologa, ki potem kontaktira vodstvo šole, izvede epidemiološko preiskavo in predlaga nadaljnje ukrepe.

IZOLACIJA ALI OSAMITEV

Izolacija ali osamitev je ukrep, ki ga izbrani osebni zdravnik odredi **bolniku** s COVID-19. Bolnik ne sme zapuščati doma, omejiti mora stike z drugimi in dosledno upoštevati priporočila za preprečevanje širjenja bolezni.

Omejitve v času izolacije

Oseba v domači izolaciji ne sme zapuščati doma. Izjema je obisk pri zdravniku. Za obisk zdravnika naj ne uporablja javnega prevoza ali taksijev. Skrbi naj za higieno oziroma razkuževanje rok, uporabljati mora svoj jedilni pribor, higienske pripomočke in brisače.

Če je možno, se v gospodinjstvu umakne v ločen prostor, uporablja ločeno spalnico in kopalnico. Če te možnosti nima, uporabi kopalnico takrat, ko ostalih v njej ni. Po možnosti naj vzdrži varnostno razdaljo 1,5 metra.

Izolacija je izjemno pomemben ukrep, ki ga je potrebno dosledno upoštevati. Bolnik naj v času izolacije počiva, naj ne izvaja težjih fizičnih aktivnosti. Prejema naj zdravila, ki mu jih je predpisal zdravnik. Zaužije naj dovolj tekočine.

V času izolacije ni dovoljeno sprejemati obiskov, bolnik naj se izogiba stikom z drugimi osebami. Za hišne ljubljenske poskrbijo drugi člani gospodinjstva.

Bolnik v času izolacije spremlja svoje zdravstveno stanje. V primeru, da se bolezen poslabša (npr. primer poslabšanje kašlja z gnojnim izpljunkom ali težko dihanje), se **po telefonu čim prej posvetuje z izbranim zdravnikom**. Če ta ni dosegljiv, pokliče najbližjo dežurno ambulanto ali 112.

Epidemiolog poda navodila za vse člane gospodinjstva. Običajno so zdrave osebe, ki so tesni kontakt obolelega (npr. živijo v istem gospodinjstvu) v karanteni. **Zdrave osebe v gospodinjstvu se ne smejo zadrževati v istih prostorih kot bolnik.**

Trajanje izolacije

Bolnik je v izolaciji oziroma bolniškem staležu **najmanj 14 dni ali več**, če je potek bolezni težji. Na delovno mesto/v vrtec se vrne, ko je zdrav. O trajanju izolacije **odloča izbrani (lečeči) zdravnik**.

Navodila za osebe v domači izolaciji so dostopna na spletni strani NIJZ:

<https://www.nijz.si/sl/navodila-za-bolnika-s-covid-19-ki-ne-potrebuje-bolnisnicne-obravnavave> .

KARANTENA

Karantena je ukrep, s katerim se preventivno, z namenom preprečevanja širjenja nalezljivih bolezni, omeji svobodno gibanje sicer **zdravim osebam** in ga odredi Ministrstvo za zdravje na predlog NIJZ. Oseba mora ostati doma oziroma na naslovu, ki ga navede, osebe v skupnem gospodinjstvu brez odrejene karantene pa morajo upoštevati priporočila glede fizičnega distanciranja, osebne higiene zlasti rok, zračenja prostorov ipd.

Osebe, ki so v karanteni, prejmejo s strani NIJZ pisna navodila, kako naj ravnajo. Pisna navodila so dostopna na spletni strani NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/priporocila-za-ravnanje-v-karanteni-na-stalnemzacasnem-naslovu>.

Karantena traja 14 dni od zadnjega visoko tveganega tesnega stika z bolnikom s COVID-19 oz. 14 dni od prihoda osebe, ki ji je bila odrejena karantena, v Slovenijo. Odločbo za karanteno naslovník prejme na državni meji s Slovenijo, če je pripotoval iz držav, za katere je ob povratku predvidena karantena ali po pošti z Ministrstva za zdravje.

Karantena traja 14 dni od zadnjega visoko tveganega tesnega stika z bolnikom s Covidom-19 oz. 14 dni od prihoda osebe iz rizične države v Slovenijo. Odločbo za karanteno pri osebi, ki je imela tvegan stik na predlog NIJZ, po pošti odpremi Ministrstvo za zdravje oz. ji odločbo vroči policija, osebi, ki se v Slovenijo vrača iz rizične države, pa je vročena na mejnem prehodu.

Z morebitnem testiranju na SARS-CoV-2 med karanteno in morebitnim negativnim testom se trajanje karantene ne skrajša.

Omejitve v času karantene

V skladu z navodili oseba v karanteni ostane doma ali na začasnem naslovu, ki ga je navedla. Oseba ne sme zapustiti bivališča; ne sme v službo ali trgovino, ne sme uporabljati javnega prevoza in taksijev. Prav tako ne sme sprejemati obiskov na domu.

Z drugimi osebami skupnega gospodinjstva mora vzdrževati medsebojno razdaljo vsaj 1,5 metra. Skrbeti mora za higieno oziroma razkuževanje rok, uporabljati mora svoj jedilni pribor in higienske pripomočke.

Za hišne ljubljence v domačem okolju naj poskrbijo zdravi člani skupnega gospodinjstva, če je mogoče.

Osebam, ki živijo v skupnem gospodinjstvu in jim ni bila odrejena karantena, ni odvzeta svoboda gibanja.

Če otrokom ni bila odrejena karantena, lahko obiskujejo vrtec. V vrtec naj jih pripelje odrasla oseba, ki ni v karanteni. Oseba, ki je v karanteni, naj bo za čas karantene ločena od otroka in ostalih članov družine. V kolikor to ni možno, naj otrok ostane doma z osebo v karanteni. Tak otrok naj 14 dni ne prihaja v vrtec.

Oseba, ki je v karanteni, kot tudi druge osebe istega gospodinjstva, naj spremljajo svoje zdravstveno stanje in se ob pojavu znakov akutne okužbe dihal (npr. slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje) ali drugih bolezenskih znakov čim prej pokličejo izbranega ali dežurnega zdravnika.

Če je v skupnem gospodinjstvu tudi zboleli s Covid-19, se zdrave osebe v gospodinjstvu ne smejo zadrževati v istih prostorih kot bolnik.

Karantena skupine otrok

Če je v skupini vrtca potrjena okužba z novim koronavirusom pri otroku ali zaposlenih, epidemiološka služba napravi oceno tveganja. Na podlagi ocene tveganja se za tesne kontakte bolnika predlaga karantena na stalnem ali začasnem naslovu za 14 dni od zadnjega stika.

Če je npr. COVID-19 potrjen pri otroku, NIJZ glede na situacijo ponavadi predlaga karanteno za cel oddelek vrtca. O začetku karantene jih obvesti epidemiološka služba. Odločbo za karanteno osebe prejmejo po pošti z Ministrstva za zdravje oz. jim jo vroči policija.

V celotnem obdobju trajanja karantene otrok ne sme zapuščati bivališča. V tem času je potrebno upoštevati priporočila NIJZ za ravnanje v karanteni na stalnem/zčasnem naslovu, ki so objavljena na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/sl/priporocila-za-ravnanje-v-karanteni-na-stalnemzacasnem-naslovu>) in navodila za starše otrok, ki jim je bila odrejena karantena: Obvestilo za starše otroka, ki mu je bila odrejena karantena po visoko rizičnem tesnem stiku z osebo s potrjenim COVID-19 v vzgojno-izobraževalnem zavodu: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/obvestilo_za_starse_otroka_ki_mu_je_bila_odrejena_karantena_vzgojno-izobrazevalni_zavodi_1_30.6.2020.pdf

Če otroka testirajo na SARS-CoV-2 tekom karantene, se kljub negativnemu izvidu karantena ne prekine oziroma se trajanje karantene **ne skrajša**.

Če ima otrok, za katerega je odrejena karantena, **sorojenca za katerega ni bila odrejena karantena, lahko ta normalno obiskuje vrtec/šolo ob izvajanju karantene na priporočen način.**

Prav tako lahko **starš, ki ne bo skrbel za otroka v času karantene, hodi naprej v službo.** Odsvetuje se, da za otroka v karanteni skrbijo stari starši.

Starši vsak dan spremljajo zdravstveno stanje otroka in beležijo ugotovitve v tabelo za spremljanje zdravstvenega stanja iz NIJZ. Če se pri otroku v tem obdobju pojavijo znaki akutne okužbe dihal (npr. slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje) ali drugi bolezenski znaki, pokličejo izbranega ali dežurnega zdravnika. Ob **pojavu bolezni pri otroku se karantena spremeni v izolacijo.**

Odreditev karantene za otroke in osebje enega oddelka vrtca ali razreda v šoli zaradi pojava COVID-19 pomeni, **da ostali oddelki nadaljujejo z varstvom v skladu s higienskimi priporočili NIJZ.**

Otroke, starše in osebe ostalih oddelkov vodstvo vrtca obvesti o situaciji. Z otroki se vzgojitelji pogovorijo, jim predstavijo situacijo in jih pomirijo.

Ob pojavu novih primerov v sosednjih oddelkih vrtca, epidemiološka služba (NIJZ) ponovno naredi oceno tveganja in predlaga nadaljnje ukrepe.

SPREJEM ZDRAVIH OTROK V VRTEC

Vrtec ali šolo naj obiskujejo zdravi otroci. Nekateri otroci pogosto zbolevalo z akutnimi okužbami dihal. Če so se starši o zdravstvenem stanju otroka, ki pogosto preboleva okužbe dihal, posvetovali s pediatrom, oziroma če je pediater otroka (večkrat) pregledal, naj se zaupa presoji pediatra. Starši ob vrnitvi otroka v vrtec izpolnijo izjavo (Priloga 3).

Večjo pozornost zdravstvenemu stanju otroka morajo nameniti družine, ki obiskujejo države, kjer je pogostnost okužb COVID-19 večja.

GRADIVA NA SPLETNI STRANI NIJZ

V pomoč so vam lahko materiali na spletni strani NIJZ:

Za otroke:

<https://www.nijz.si/sl/otroci-in-mladostniki-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_kako-se-sirijo-virusi.pdf

<https://zdaj.net/>

<https://zdaj.net/kategorija/koronavirus-otroci-in-mladostniki/>

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/dusevno_zdravje_otroci.pdf

In druga gradiva dostopna tu: <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-sars-cov-2-gradiva>

VIRI

- www.nijz.si
- Martin Exner M, Peter Walger P, Teichert U, Herr C. Stellungnahme Deutsche Gesellschaft für Krankenhaushygiene (DGKH), Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes (BVÖGD), Gesellschaft für Hygiene, Umweltmedizin und Präventivmedizin (GHUP). Bekämpfung der COVID-19-Epidemie in Deutschland – Handlungsempfehlungen für Gesundheitsämter für die infektions-hygienische Überwachung der Durchführung von schriftlichen Schulprüfungen (Abitur, ZP 10), sonstiger Abschlussprüfungen in Ausbildungsberufen und in der Universität und zum Wiederbeginn des Schulbetriebes. Available from: https://www.krankenhaushygiene.de/ccUpload/upload/files/2020_04_16_Stellungnahme-DGKH-BVOEGD-GHUP-Präventivkonzept.pdf
- Hygienehandbuch zu COVID-19 Teil 1: Empfehlungen des BMBWF zum Schutz vor einer COVID-19-Ansteckung in elementarpädagogischen Einrichtungen und Schulen. Wien: Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung; 2020.
- Veileder om smittevern i barnehager under covid-19 utbruddet 2020, pridobljeno v maju 2020 s spletne strani: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/barnehage/?depth=0&print=1>
- CDC. Interim Guidance for Administrators of US K-12 Schools and Child Care Programs Plan, Prepare, and Respond to Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/guidance-for-schools.html>
- Australian government. Staying Healthy. National Health and Medical Research Council. Preventing infectious diseases in early childhood education and care services FIFTH EDITION, 2012(Updated June 2013)
- Bundesministerium Bildung Wissenschaft und Forschung. Pressegespräch Corona: Etappenplan für die Schulöffnung 24. April 2020
- Health and Hygiene pridobljeno v maju 2020 s spletne strani: <https://education.vic.gov.au/childhood/Pages/coronavirus-advice-early-childhood.aspx#link1>
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Zagreb, 29. 04. 2020. Upute za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 za ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te osnovnoškolske ustanove u kojima je osigurana mogućnost zbrinjavanja djece rane i predškolske dobi te učenika koji pohađaju razrednu nastavu
- Mon enfant peut-il être accueilli en crèche ou chez son accueillant.e d'enfants Pridobljeno v maju 2020 s spletne strani: <https://www.one.be/public/detailarticle/news/communication-aux-parents-dont-lenfant-frequence-une-creche-ou-est-accueilli-par-une-accueillante-d/?sshtr=1&cHash=1d16ecb7b8f7de6fe59886107b908a00>

- European Commission. 2020. Joint European Roadmap towards lifting COVID-19 containment measures. Brussels, European Commission, pridobljeno s spletne strain v maju, 2020:
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf
- CDC: Help Stop the Spread of COVID-19 in Children, pridobljeno s spletne strain v maju, 2020:
<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/daily-life-coping/children/protect-children.html>
- WHO. Transmission of SARS-CoV-2: implications for infection prevention precautions: Scientific Brief, Official WHO website. 9 July 2020
<https://www.who.int/publications/i/item/modes-of-transmission-of-virus-causing-covid-19-implications-for-ipc-precaution-recommendations>
- Lee P-I, Hu Y-L, Chen P-Y, Huang Y-C, Hsueh P-R. Are children less susceptible to COVID-19? J. Microbiol. Immunol. Infect. S1684–1182(20), 30039–6 (2020).
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7102573/>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7102573/pdf/main.pdf>
- Ludvigsson J.F. Children are unlikely to be the main drivers of the COVID-19 pandemic - a systematic review. Acta Paediatr. 2020 doi: 10.1111/apa.15371.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/apa.15371>
- European Commission. 2020. Joint European Roadmap towards lifting COVID-19 containment measures. Brussels, European Commission: (maj, 2020)
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf

PRILOGA 1: SKLEP RSK ZA PEDIATRIJO

Sklep RSK za
pediatrijo 8. koresp

PRILOGA 2: SKLEP RSK ZA MEDICINO DELA

Sklep RSK za
medicino dela prom

PRILOGA 3: Izjava staršev

IZJAVA STARŠEV PRED VSTOPOM OTROKA V VRTEC

po odsotnosti zaradi počitnic ali bolezni oziroma pred uvajanjem v vrtec

Moj otrok _____ (ime in priimek otroka)

1. V zadnjih 14 dneh ni imel kateregakoli od naslednjih simptomov/znakov: povišana telesna temperatura, kašelj, glavobol, slabo počutje, boleče žrelo, nahod, težko dihanje (občutek pomanjkanja zraka), driska oz. je bil v tem obdobju zdrav;
2. V zadnjih 14 dneh ni bil v stiku z osebo, pri kateri je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2.
3. Otroku ni bila odrejena karantena.
4. V zadnjih 14 dneh nam zdravnik oz. epidemiološka služba ni priporočila nismo dobili priporočila za samoizolacijo.
5. Če se bodo pri mojem otroku pojavili zgoraj navedeni znaki/simptomi ali bo potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki z otrokom biva v istem gospodinjstvu, bo otrok ostal doma.

Kraj in datum: _____

Podpis: _____

Če vaš otrok zboli z zgoraj navedenimi znaki/simptomi ali bo potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki z otrokom biva v istem gospodinjstvu, naj ostane doma in omeji stike z drugimi ljudmi. Če je otrok bolan, za nadaljnja navodila pokličite otrokovega izbranega ali dežurnega zdravnika. V primeru potrjene okužbe v družini ali drugega tesnega stika z okuženo osebo boste nadaljnja navodila prejeli od epidemiološke službe.

Priporočamo vam, da otrok omeji stike s starejšimi (npr. s starimi starši) in osebami s pridruženimi kroničnimi boleznimi ali imunskimi pomanjkljivostmi, saj so le-ti bolj ogroženi za težek potek bolezni.

Osnovne informacije o COVID-19

Okužba z virusom SARS-CoV-2 lahko povzroči koronavirusno bolezen 2019 oz. COVID-19. Inkubacijska doba (čas med okužbo in pojavom bolezni) je lahko do 14 dni, povprečno približno 6 dni. Bolezen se najpogosteje kaže z znaki/simptomi okužbe dihal, to je s slabim počutjem, utrujenostjo, nahodom, vročino, kašljem in pri težjih oblikah z občutkom pomanjkanja zraka. Pri približno 80% okuženih bolezen poteka v lažji obliki. Pri otrocih je potek bolezni praviloma lažji, tveganje za težek potek in zaplete pa se poveča pri starejših (zlasti starejših od 60 let) in osebah s pridruženimi boleznimi, kot so srčno-žilne bolezni, bolezni pljuč, jeter, ledvic, sladkorna bolezen, imunske pomanjkljivosti ipd. Za težji potek bolezni je značilna pljučnica. Za potrditev ali izključitev okužbe s SARS-CoV-2 je potrebno mikrobiološko testiranje. Okužba s SARS-CoV-2 se med ljudmi prenaša kapljično, z izločki dihal. Za prenos potreben tesnejši stik z bolnikom (razdalja do bolnika manj kot 1,5 m). Okužba je možna tudi ob stiku s površinami, onesnaženimi z izločki dihal. Za preprečevanje okužbe je tako najpomembnejša dosledna higiena rok in kašlja. Podrobna navodila za preprečevanje okužbe in več informacij na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>